

Doplňky stravy ve sportu zvyšující výkonnost

Ergogenní látka / doplněk	Role	použití
Sacharidy, Bílkoviny Gely, tyčinky, sacharidové tablety, rozpustné práškové směsi (sacharidové, sacharidovo-bílkovinné = gainery, bílkovino-sacharidové, bílkovinné)	Zdroje energie před a během zatížení podle charakteru a typu zatížení; regenerace po zatížení	Během zatížení (gely, tyčinky, tablety) Regenerační prostředky (práškové směsi)
Kreatin monohydrát Prášek	Součást CrP – zdroj energie – intermitentní intenzivní zatížení < 1 min; maximální síla; podpora beztukové tělesné hmoty	Příjem kombinovat se sacharidy, 3 g/den (4 týdny) + 4 týdny bez suplementace
Kofein Součást běžné stravy (káva, černý čaj, kolové nápoje), syntetický v doplňcích stravy (pro sportovce vhodnější)	Redukce vnímání únavy v průběhu zatížení, stimulace CNS; použití: vytrvalostní sporty, kolektivní sporty (> 60 min)	Před zatížením (30–45 min) nebo v průběhu zatížení v množství 2–3 mg/kg
Voda, sodík Voda a sportovní nápoje	Zabraňuje nežádoucí dehydrataci (dehydratace $\geq 2\%$ snižuje aerobní výkonnost); sodík podporuje retenci tekutin během zatížení a po něm	Koncentrace sacharidů $\leq 8\%$ (≤ 80 g/l) Sodík ~ 230 mg/l nápoje (10 mmol/l)
Bikarbonát sodný Prášek nebo kapsle	Redukce acidózy u zatížení vysoké intenzity 1–7 min (plavání, veslování, běhy do 3 000 m)	Rozdělit dávky 120–50 min před zatížením (300 mg/kg/d), společně s tekutinami, jídlem. Nutné vyzkoušet – prevence gastrointestinálních obtíží.
Aminokyseliny Samostatné, nebo jako součást bílkovinných směsí	Podpora proteosyntézy; inhibice katabolismu ve svalu; význam zejména leucinu (BCAA)	již 2–3 g podporuje proteosyntézu (600 ml mléka = 2 g)
Beta-alanin Kapsle	$\uparrow$ hladinu svalového carnosinu. Redukce acidózy u zatížení vysoké intenzity (1–7 min)	Rozdělené dávky < 10 mg/kg (~ 3,2–6,4 g/d) po dobu 6–10 týdnů
Nitrát (NO^+) Šťáva z červené řepy (1 mmol = 62 mg) L-Arginin	Stimuluje produkci NO , redukuje spotřebu kyslíku u submaximálních výkonů 4–30 min	NO^+ – 300 mg v období 2–2,5 h před zastižením